

Załącznik nr 1
Do Uchwały nr VI/55/2007
Rady Powiatu Kwidzyńskiego
z dnia 26 marca 2007 r.

**PROGRAM OPERACYJNY
POWIATU KWIDZYŃSKIEGO W RAMACH
STRATEGII ROZWOJU SPOŁECZNO –
GOSPODARCZEGO POWIATU KWIDZYŃSKIEGO**

**PROGRAM
Ograniczenia Wykluczenia Społecznego
i Pomocy Dzieciom oraz Rodzinie w
Powiecie Kwidzyńskim
na lata 2007-2010**

Skład osobowy ds. opracowania projektu programu:

1. Małgorzata Wodejko
2. Renata Majda
3. Ewa Poteracka - Bednarczyk
4. Oliwia Argasińska
5. Ewelina Tubaja

Kwidzyn

styczeń 2007

SPIS TREŚCI

I.	Wykaz użytych skrótów w Programie	3
II.	Analiza stanu obecnego w obszarze pomocy społecznej w powiecie kwidzyńskim	4
III.	Partnerzy lokalni Programu	24
IV.	Cele programu i ich zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Kwidzyńskiego	25
V.	Program Pomocy Dzieciom oraz Rodzinie - istota	27
VI.	Pozostałe zadania niezbędne do realizacji celów Programu	30
VII.	Źródła finansowania Programu oraz wykaz głównych projektów planowanych do realizacji w latach 2007-2010 z udziałem finansowym środków unijnych	32
VIII.	Podział zadań i odpowiedzialności w ramach Programu	33
IX.	Monitorowanie Programu	38

I. Wykaz użytych skrótów w Programie

1. PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
2. KOAO – Katolicki Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy
3. PPP – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
4. PUP – Powiatowy Urząd Pracy
5. OPS – Ośrodki Pomocy Społecznej
6. WTZ –Warsztaty Terapii Zajęciowej
7. PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
8. DPS – Dom Pomocy Społecznej
9. CIS – Centrum Integracji Społecznej
10. KIS – Klub Integracji Społecznej

II. Analiza stanu obecnego w obszarze pomocy społecznej w powiecie kwidzyńskim

Zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym, powiat realizuje określone zadania publiczne, w tym zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych.

Jednym z ważniejszych priorytetów pomocy społecznej jest pomoc osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji oraz rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym to takie, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie, własnym staraniem zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych. Zaliczamy do nich osoby korzystające długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej, osoby niepełnosprawne, osoby długotrwale bezrobotne, osoby zagrożone różnymi dysfunkcjami społecznymi (bezdomni, byli więźniowie, trudna młodzież, wychowankowie domów dziecka i rodzin zastępczych).

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy społecznej są: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała choroba, uzależnienia, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (zwłaszcza rodziny niepełne i wielodzietne) oraz przemoc w rodzinie – te problemy to też problemy mieszkańców powiatu kwidzyńskiego. Swoim zasięgiem obejmują one coraz większą grupę ludzi i coraz młodsze osoby. Zmuszają do szukania pomocy, w tym w ośrodkach pomocy społecznej.

Liczba rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej w poszczególnych gminach powiatu w latach 2004-2006 kształtowała się następująco:

Tabela Nr 1.

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2004-2006 (dane z ośrodków pomocy społecznej)

Wyszczególnienie	Miasto Kwidzyn			Gmina Kwidzyn			Gmina Gardeja			Gmina Ryjewo			Gmina Sadlinki			Miasto i Gmina Prabuty		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	2.012	2.110	1.957	701	706	660	679	668	709	482	476	492	251	208	186	751	717	746

Tabela Nr 2.

Liczba i typ rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych gminach w latach 2004-2006 (dane z ośrodków pomocy społecznej)

Wyszczególnienie	Miasto Kwidzyn			Gmina Kwidzyn			Gmina Gardeja			Gmina Ryjewo			Gmina Sadlinki			Miasto i Gmina Prabuty		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Rodziny ogółem	2.025	2.122	1.968	701	706	664	710	692	709	507	497	511	257	233	266	763	779	746
O liczbie osób w rodzinie																		
1	861	1.035	983	159	190	192	66	93	93	112	130	134	39	41	46	188	256	224
2	318	279	246	97	99	110	87	76	80	49	42	47	20	36	27	87	127	99
3	328	334	291	112	116	91	131	133	122	94	92	92	31	34	43	119	103	108
4	259	243	217	132	110	107	162	156	164	111	99	113	54	46	43	130	114	120
5	144	139	127	93	108	84	118	119	123	72	70	63	49	27	46	116	93	92
6 i więcej	115	92	86	108	83	80	146	115	127	69	64	62	64	49	61	123	106	103
w tym (z wiersza 1) Rodziny z dziećmi ogółem	1.005	887	814	471	419	368	525	531	521	344	332	335	165	156	125	489	408	410
O liczbie dzieci																		
1	359	265	269	118	106	94	111	138	116	91	86	89	29	36	21	175	134	140
2	329	345	291	149	120	117	160	155	158	107	106	115	41	36	24	145	121	121
3	173	165	154	96	103	78	117	123	121	74	73	65	34	34	30	86	76	82
4	85	67	64	58	58	43	69	64	68	42	40	43	23	16	26	45	43	37
5	33	22	15	24	17	20	33	24	25	16	15	12	14	15	12	21	19	15
6	14	17	16	14	5	6	18	17	19	8	6	7	9	7	4	8	8	10
7 i więcej	12	6	5	12	10	10	17	10	14	6	6	4	15	12	8	9	7	5
Rodziny niepełne ogółem	435	421	400	137	121	91	61	53	57	74	81	77	35	26	20	133	125	131
O liczbie dzieci																		
1	189	161	152	53	40	26	14	19	17	23	26	23	14	13	6	63	62	67
2	154	169	154	39	41	29	18	13	15	19	25	21	5	4	7	29	28	29
3	56	55	59	23	16	14	15	13	16	17	16	16	7	5	4	15	11	14
4 i więcej	36	36	35	22	24	22	14	8	9	15	14	17	9	4	3	26	24	21
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	380	419	420	100	120	122	174	187	170	22	32	31	96	78	50	66	66	83
O liczbie dzieci																		
1	222	261	255	29	36	37	26	35	75	11	19	23	19	19	16	19	23	31
2	72	64	70	17	26	33	41	46	32	6	9	7	14	12	8	8	13	15
3	36	43	48	14	22	23	38	42	29	2	3	0	13	14	8	15	7	14
4 i więcej	50	51	47	40	36	29	69	64	34	3	1	1	50	33	18	24	23	23

Poniższe zestawienie obrazuje powody ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej w poszczególnych gminach.

Tabela Nr 3

Powody ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej w poszczególnych gminach w latach 2004-2006 (liczba rodzin – dane z ośrodków pomocy społecznej)

Wyszczególnienie	Miasto Kwidzyn			Gmina Kwidzyn			Gmina Gardeja			Gmina Ryjewo			Gmina Sadlinki			Miasto i Gmina Prabuty		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Ubóstwo	1552	1669	1517	634	609	608	603	580	647	461	445	461	115	208	266	574	651	672
Sieroctwo	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Bezdomność	134	135	125	17	14	16	4	3	3	6	7	6	4	5	4	10	8	-
Potrzeba ochrony macierzyństwa	40	5	23	25	-	1	42	-	-	15	-	-	19	-	-	56	18	-
Bezrobocie	1153	1164	989	491	546	460	444	440	422	337	349	350	147	149	135	439	510	595
Niepełnosprawność	458	452	470	161	196	206	207	223	213	123	131	144	79	44	35	125	154	221
Długotrwała lub ciężka choroba	343	306	343	180	108	158	49	46	36	16	12	8	20	69	52	177	106	231
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ogółem	269	230	337	54	43	42	219	177	229	2	3	6	63	67	75	356	278	236
W tym: rodziny niepełne	147	141	128	24	14	19	61	53	57	-	1	4	21	26	20	133	125	157
rodziny wielodzietne	47	39	41	22	17	19	137	115	126	-	-	5	50	41	55	169	153	97
Przemoc w rodzinie	151	72	39	1	14	1	-	-	-	4	3	-	-	1	-	-	-	3
Alkoholizm	200	234	210	65	59	60	3	4	9	23	24	19	3	7	9	5	13	42
Narkomania	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	22	36	26	6	5	7	4	3	3	3	3	2	-	-	1	4	10	16
Zdarzenia losowe	1	-	2	-	1	4	2	-	-	1	-	-	-	-	-	2	1	3

Specyfiką działalności systemu pomocy społecznej jest różnorodność kategorii osób korzystających z pomocy społecznej. Są wśród nich: bezrobotni, osoby żyjące w ubóstwie, długotrwanie chore, niepełnosprawne, alkoholicy, bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Z pomocy korzystają także osoby mające trudności w integracji ze środowiskiem (pełnoletni wychowankowie placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych i młodzieżowych ośrodków wychowawczych) oraz osoby zwolnione z zakładu karnego. Powodem korzystania z pomocy bywa także przemoc, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezdomność, sieroctwo.

Ubóstwo

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za

niezbędne. Pod pojęciem „podstawowe potrzeby” kryją się poza wyżywieniem, takie potrzeby jak: ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie wykształcenia, zaspokojenie sfer intelektualnych.

Ubóstwo jest głównym powodem przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu kwidzyńskiego. Z uzyskanych danych wynika, że na obszarze powiatu pod tym względem wyróżniają się obszary biedy w rejonach Miasta Kwidzyna, Miasta i Gminy Prabuty i gminy Gardeja.

Przeciwdziałanie ubóstwu przypisane jest ustawowo ośrodkom pomocy społecznej przez realizację zadań własnych i zleconych w postaci finansowej i rzeczowej poprzez cały system różnych zasiłków i świadczeń.

Bezrobocie

Pomimo otrzymywania świadczeń kompensacyjnych (różnego rodzaju zasiłki) przewidzianych ustawą o pomocy społecznej, udzielanych przez ośrodki pomocy społecznej, skutki bezrobocia w sferze ekonomicznej i psychospołecznej są dla rodziny i jednostki bardzo dotkliwe. Obniżenie poziomu życia, poczucie krzywdy, frustracje, problemy edukacyjne, izolacje społeczne, pogorszenie stanu zdrowia, wzrost konfliktów i zachowań patologicznych – to typowe problemy życia codziennego rodzin i jednostek dotkniętych bezrobociem.

Bezpośrednim i najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodziny, co wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Istotnym aspektem są też skutki psychologiczne bezrobocia. Bezrobocie powoduje bowiem zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci. Częstym zjawiskiem jest izolacja społeczna – ograniczone zostają kontakty interpersonalne wszystkich członków rodziny bezrobotnego. Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na układ stosunków wewnątrzrodzinnych, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyzn ma znacznie bardziej negatywne skutki dla rodziny niż bezrobocie kobiet. Bezrobotny mężczyzna doświadcza silnej frustracji, obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu, które to doznania powodują bezradność, apatię, sięganie po alkohol – coraz częstsze zjawisko u bezrobotnych.

Wyżej wymienione skutki bezrobocia wymagają od struktur pomocy społecznej nie tylko wsparcia finansowego, ale programów realizowanych wspólnie z PUP w Kwidzynie, które łącznie z realizowanymi przez nie ustawowymi zadaniami, kompleksowo zintegrowane, próbowałyby zapobiegać i łagodzić skutki bezrobocia.

Tabela Nr 4.

Bezrobotni wg wieku i poziomu wykształcenia

Stan za okres 01.12.2006 – 31.12.2006 (dane z PUP w Kwidzynie)

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych ogółem	Będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy (z rubryki 1)					Niepełnosprawne
			długotrwale bezrobotni	do 25 roku życia	pow. 50 roku życia	bez kwalifikacji	samotnie wychowujące dziecko do 7 r. ż.	
		1	2	3	4	5	6	7
wiek	18-24	972	441	972	-	352	141	10
	25-34	1.372	846	-	-	381	130	30
	35-44	1.113	793	-	-	448	41	27
	45-54	1.612	1.242	-	-	728	5	83
	55-59	369	305	-	-	195	0	18
	60-64	42	32	-	-	23	0	4
wykształcenie	wyższe	166	75	19	16	-	6	2
	policealne i średnie zawodowe	997	554	275	185	-	60	20
	średnie ogólne	322	183	115	60	215	22	9
	zasadnicze zawodowe	1.822	1.212	278	308	-	98	62
	gimnazjum i poniżej	2.173	1.635	285	668	1.912	131	79

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Problem społeczny określany jako bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oznacza zakłócenie lub nie realizowanie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny i w konsekwencji destrukcję rozwoju psychofizycznego dzieci.

Spółeczne i indywidualne konsekwencje bezradności można łagodzić odpowiednimi oddziaływaniami profilaktycznymi i terapeutycznymi, które powinny być stosowane w wychowaniu oraz bezpośrednio i pośrednio w pracy socjalnej.

Znaczną część beneficjentów pomocy społecznej stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się między innymi w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu z ludźmi, trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz dziecku z tej rodziny udziela się pomocy w szczególności w formie: pracy socjalnej, poradnictwa rodzinnego, działań psychologicznych, pedagogicznych, mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania swoich zadań, zapewnienia dzieciom opieki i wychowania poza rodziną.

Jednym z ważnych elementów w tym zakresie jest organizowanie pomocy rodzinie w różnego rodzaju placówkach wsparcia dziennego, świetlicach środowiskowych, świetlicach socjoterapeutycznych. Placówki takie powinny zapewnić rodzinie i dziecku: pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizację zabaw i zajęć sportowych oraz stałą pracę z rodziną dziecka.

Na terenie powiatu kwidzyńskiego funkcjonują tego typu placówki. Należy dążyć do tego, aby placówki te osiągnęły odpowiedni standard i zapewniały oprócz organizowania zajęć dla dzieci również stałą pracę z rodziną dziecka.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych prowadzi do zjawiska sieroctwa, które związane jest ze stanem pozbawienia dziecka (trwale lub przejściowo) szans

wychowania we własnej rodzinie, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo-wychowawczych. Problem sieroctwa nie jest zjawiskiem normy. Obecnie sieroty pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, w których panuje niewłaściwa atmosfera, konflikty rodzinne, błędy wychowawcze, brak odpowiedzialności za dzieci, są zerwane więzi uczuciowe między członkami rodziny, a szczególnie w stosunku do dziecka. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych niejednokrotnie jest podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dziećmi.

Według stanu na dzień 31.12.2006 r. na terenie powiatu kwidzyńskiego funkcjonowało:

- 132 rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, które objęły opieką 174 dzieci.
- 31 rodzin zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem, które objęły opieką 43 dzieci.
- 4 pogotowia rodzinne, w których przebywało 16 dzieci.
- 10 rodzin zastępczych zawodowych niespokrewnionych z dziećmi, które objęły opieką 65 dzieci.
- 75 wychowanków rodzin zastępczych, placówek socjalizacyjnych i ośrodków wychowawczych oraz zakładów poprawczych było objętych tzw. procesem usamodzielnienia.

Tabela Nr 5.

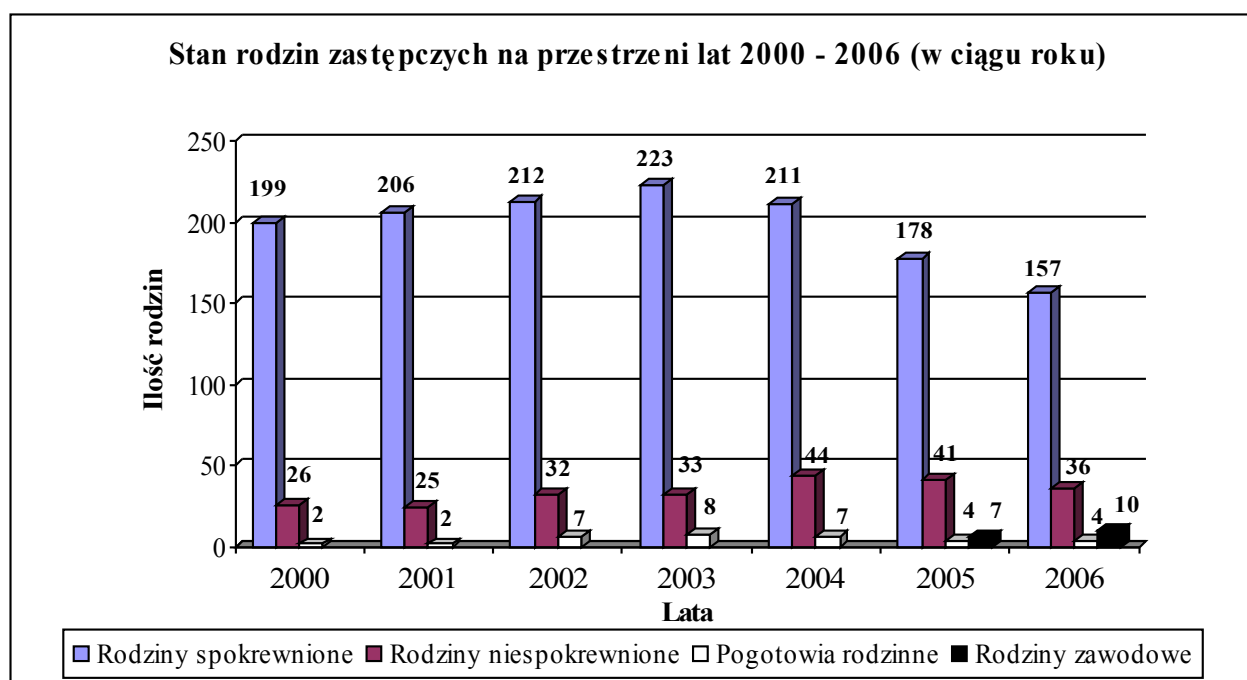
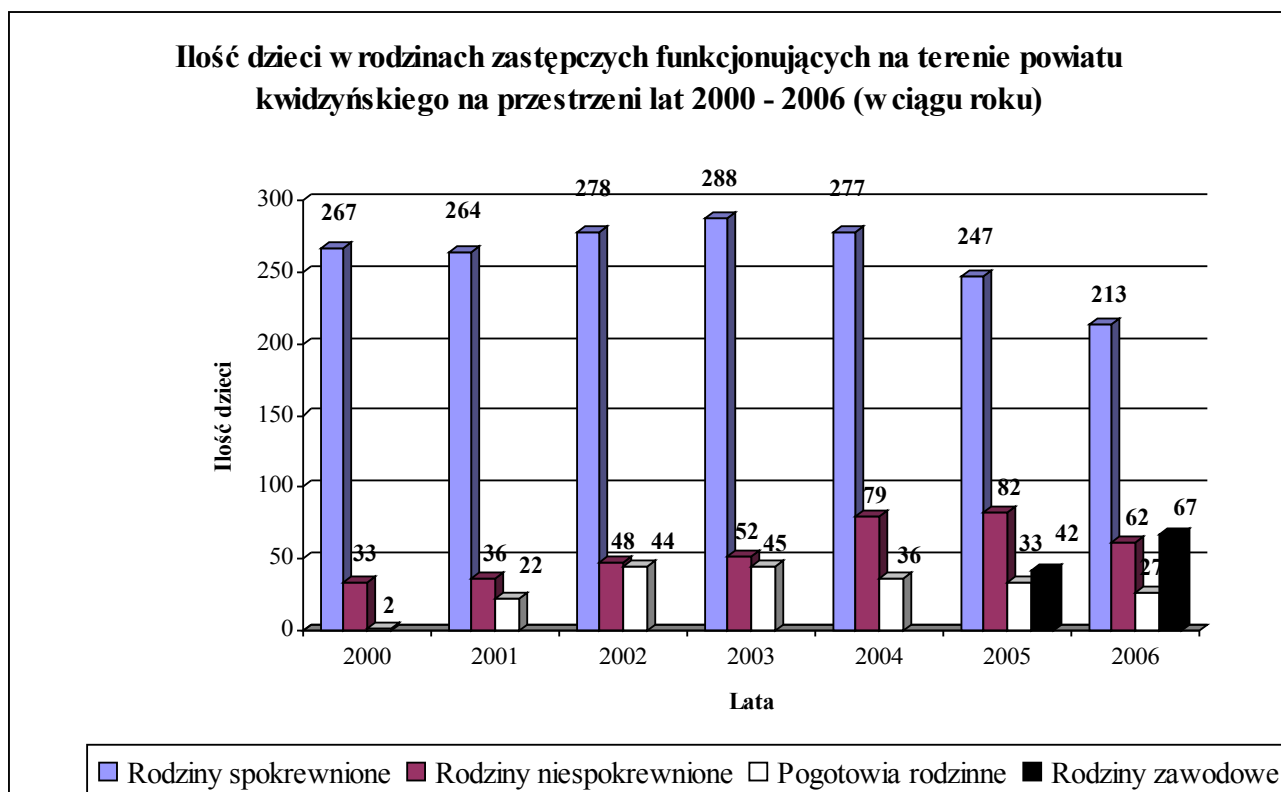

Tabela Nr 6.

Powiat kwidzyński poza rodzinami zastępczymi zapewnia opiekę w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, do których należą:

1. Dwie Placówki Rodzinne, które zapewniają opiekę dla 12 dzieci i są rodzinną formą placówek opiekuńczo-wychowawczych,
2. Dom Dziecka w Kwidzynie, w którym na dzień 31.12.2006 r. przebywało 40 dzieci, w tym 14 dzieci w budynku przy ul. Malborskiej w Kwidzynie w tzw. grupie usamodzielnienia.

Od kilku lat w Domu Dziecka w Kwidzynie jest realizowany program przekształceń, którego głównym celem jest zorganizowanie opieki instytucjonalnej w jak najmniejszych grupach zlokalizowanych w domach mieszkalnych w środowisku

Uzupełnieniem systemu pomocy społecznej w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną jest utworzenie funkcjonującego od 2001 roku Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kwidzynie, w którym mogą uzyskać pomoc i wsparcie osoby i rodziny, których zdrowie i życie jest zagrożone przez różnego rodzaju sytuacje kryzysowe.

Niepełnosprawność i długotrwała choroba

Niepełnosprawność to naruszenie lub uszkodzenie sprawności psychofizycznej, która prowadzi do stanu określanego jako ograniczenie funkcjonalne lub ograniczanie aktywności życiowej człowieka.

Liczba osób niepełnosprawnych jest trudna do oszacowania, gdyż ulega ciągłym wahaniom. Według danych Narodowego Spisu Powszechnego, w Polsce żyje 5.567.711 osób niepełnosprawnych, w tym w województwie pomorskim 301.625 osób niepełnosprawnych, a w powiecie kwidzyńskim 11.453.

Niepełnosprawność jest uznawana za jeden z głównych problemów społecznych. Jest powodowana chorobami i dysfunkcjami fizycznymi bądź psychicznymi, wywiera znaczące konsekwencje funkcjonalne i społeczne.

Tabela Nr 7

Zestawienie liczby rodzin i osób z terenu powiatu kwidzyńskiego korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby.

Lp.	Wyszczególnienie	Z powodu niepełnosprawności			Z powodu długotrwałej choroby		
		2004	2005	2006	2004	2005	2006
1	Miasto Kwidzyn	458	452	470	343	306	343
2	Miasto i Gmina Prabuty	125	154	221	177	106	231
3	Gmina Kwidzyn	161	196	206	180	108	158
4	Gmina Ryjewo	123	131	144	16	12	8
5	Gmina Sadlinki	79	44	35	20	69	52
6	Gmina Gardeja	207	223	213	49	46	36
7	Razem powiat	1.153	1.200	1.289	785	647	828

Choroba i niepełnosprawność to czynniki, które prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej każdej rodziny. Sytuacja taka, to z jednej strony efekt wydatków na leczenie, rehabilitację i różnego typu świadczenia będące udziałem rodzin, w których żyją osoby z ograniczoną przez chorobę sprawnością. Z drugiej strony przyczyną jest ograniczenie dochodów – utrata pracy i renta inwalidzka osoby niepełnosprawnej oraz ograniczenie aktywności zawodowej i możliwości zarobkowania przez innych członków rodziny zobowiązanych do świadczeń opiekuńczych. Na tę typową sytuację niekorzystnie mogą także wpływać dodatkowe czynniki i uwarunkowania, które czynią życie tych rodzin szczególnie trudnym.

Dotknięcie jednego z członków rodziny niepełnosprawnością stanowi sytuację kryzysową. Obserwacje pracowników PCPR w Kwidzynie pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami oprotezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitację. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu.

Niepełnosprawni spotykają się również z problemami psychologicznymi i społecznymi, które wynikają z trudności w akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z braku zrozumienia ze strony ludzi zdrowych.

Od 1999 roku powiat kwidzyński realizuje zadania związane z rehabilitacją zawodową i społeczną, m.in. poprzez uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej, turnusach rehabilitacyjnych oraz działaniach zmierzających do ograniczenia barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.

Tabela Nr 8.

Poniższe zestawienie pokazuje środki finansowe dla powiatu na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w latach 1999-2006

Lp.	Zadanie	<i>Plan finansowy na lata</i>							
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Rehabilitacja zawodowa	1.769.052	1.175.766	903.826	805.692	317.738	126.090	24.709	1.350
2.	Rehabilitacja społeczna	1.312.005	1.319.785	1.384.951	1.188.163	1.565.505	1.892.727	1.921.070	2.251.824
	RAZEM	3.081.057	2.495.551	2.288.777	1.993.855	1.883.243	2.018.817	1.945.779	2.253.174

Tabela Nr 9.

Niżej przedstawiona tabela obrazuje rodzaje zadań realizowanych w ramach rehabilitacji społecznej w oparciu o środki finansowe PFRON w latach 2004-2006

Lp.	Treść zadania	2004	2005	2006
1.	Turnusy rehabilitacyjne	221.252	269.674	329.959
	Ilość osób niepełnosprawnych	441	487	554
2.	Bariery architektoniczne w komunikowaniu się i techniczne ogółem	345.047	271.595	378.699
	Ilość osób niepełnosprawnych	165	99	109
	w tym: Bariery architektoniczne	177.231	240.477	314.550
	Ilość osób niepełnosprawnych	37	65	68
	w tym: Bariery w komunikowaniu się i techniczne	167.816	31.118	64.149
	Ilość osób niepełnosprawnych	128	34	41
3.	Dofinansowanie sportu, kultury i rekreacji	25.999	24.999	39.900
	Ilość podpisanych umów	11	15	14
4.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	167.281	248.473	254.083
	Ilość osób niepełnosprawnych	467	674	646
5.	Warsztaty Terapii Zajęciowej	1.132.824	1.106.326	1.247.311
	Ilość osób niepełnosprawnych	74	84	89

Istotną rolę w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej na terenie powiatu kwidzyńskiego pełnią warsztaty terapii zajęciowej:

- WTZ w Kwidzynie-Górkach – prowadzony przez Fundację „Misericordia” dla 47 uczestników,
- WTZ w Ryjewie – prowadzony przez Dom Pomocy Społecznej w Ryjewie dla 42 uczestników.

Warsztat terapii zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym i niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Ustawowe zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych są realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Działalność

ta polega na realizowaniu zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej, które są dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Tabela Nr 10.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej wykonane w oparciu o środki finansowe z PFRON w latach 2004-2006

L.p.	Treść zadania	2004	2005	2006
		środki	środki	środki
		-wyk. -ilość	-wyk. -ilość	-wyk. -ilość
1	Refundacja wynagrodzeń i składek ZUS (art..26) z tytułu utworzenia stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych	102.938	16.178	-
		29	5	-
2	Finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych (art.38, 40)	10.670	5.834	1.350
		9	7	3
3	Udzielanie pożyczek na rozpoczęcie dział. gosp. dla osób niepełnosprawnych	8.500	-	-
		1	-	-

Ponadto powiat kwidzyński w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków z PFRON (poza algorytmem) od 2003 r. uczestniczy w różnych programach.

1. Program wyrównywania różnic między regionami:

- w 2003 roku pozyskano środki w wysokości 240.000 zł na zakup 3 mikrobusów do przewozu osób niepełnosprawnych (Urząd Gminy w Sadlinkach, WTZ w Ryjewie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Barcicach),
- w 2005 roku pozyskano środki w wysokości 241.180 zł na utworzenie 12 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych,
- w 2006 roku pozyskano środki w wysokości 12.544 zł na likwidację barier architektonicznych w Samodzielnym Publicznym Ośrodku Terapii i Rehabilitacji dla Dzieci w Kwidzynie oraz środki w wysokości 211.466 zł na utworzenie 15 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.

2. Edukacja - program pomocy w dostępie do nauki dzieci i młodzieży niepełnosprawnej:

- W 2006 roku pozyskano środki dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Kwidzynie w wysokości 144.444 zł na wyposażenie bazy dydaktycznej i rehabilitacyjnej i środki w wysokości 44.469 zł na wyposażenie i doposażenie infrastruktury socjalno-bytowej oraz dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Barcicach w wysokości 61.742 zł na wyposażenie bazy dydaktycznej i rehabilitacyjnej oraz środki w wysokości 41.904 zł na wyposażenie i doposażenie infrastruktury socjalno-bytowej.

Oprócz tego liczne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych są realizowane przez organizacje pozarządowe z ich własnej inicjatywy, często przy wykorzystaniu pozyskanych przez nie środków zewnętrznych.

Działania wymienionych powyżej instytucji i organizacji zmierzają w szczególności do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych osób niepełnosprawnych, wspomagania ich w procesie rehabilitacji i włączania w życie społeczne. Do tej drugiej kategorii należy zaliczyć wszelkie przedsięwzięcia mające na celu likwidację barier architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych. Nadal zbyt mała jest liczba placówek i miejsc umożliwiających osobom niepełnosprawnym wyjście z domu oraz nabycie lub rozwinięcie różnych umiejętności. Pozytywnym przykładem jest Środowiskowy Dom Samopomocy w Sadlinkach – funkcjonujący jako dom dziennego pobytu dla 20 osób niepełnosprawnych intelektualnie. Na terenie powiatu brak jest także instytucji świadczącej kompleksową pomoc w zakresie rehabilitacji oraz aktywizacji społeczno-zawodowej. Zbyt mało jest przedsięwzięć, które miałyby na celu integrację osób niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami między sobą oraz z pozostałymi mieszkańcami, głównie na terenach wiejskich.

Ludzie starsi

Populacja ludzi starszych jest ogromnie zróżnicowana, znacznie bardziej niż jakakolwiek inna grupa wiekowa. Decyduje o tym bardzo wiele czynników: stan zdrowia, sytuacja rodzinna, dochody, warunki mieszkaniowe itp.

Głównymi problemami zdrowotnymi osób w podeszłym wieku są choroby układu krążenia, serca, naczyń mózgowych, miażdżycy, choroby nowotworowe, układu pokarmowego oraz niedomagania w zakresie funkcji układu ruchu i narządów zmysłów. Wraz z wiekiem pogarsza się również stan zdrowia somatycznego, a także samopoczucie emocjonalne. Dolegliwym problemem zwłaszcza wśród ludzi starszych jest niepełnosprawność i choroby przewlekłe, a ich częstotliwość wzrasta z wiekiem.

Powiat kwidzyński w zakresie opieki instytucjonalnej nad osobami starszymi dysponuje Domem Pomocy Społecznej w Kwidzynie, który przeznaczony jest dla 110 somatycznie przewlekle chorych mieszkańców od 18 roku życia oraz Domem Pomocy Społecznej w Ryjewie, który przeznaczony jest dla 166 mieszkańców, osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Wyżej wymienione Domy Pomocy Społecznej są placówkami prowadzonymi przez powiat. Domy świadczą wszystkie rodzaje usług dla swoich mieszkańców w oparciu o obowiązujące przepisy. Oprócz usług socjalnych (mieszkanie, wyżywienie, ubranie, środki czystości) prowadzone są usługi rehabilitacyjne, terapeutyczne, kulturowe, rekreacyjne, religijne i prawne.

Dom Pomocy Społecznej w Ryjewie osiągnął obowiązujące standardy usług i posiada zezwolenie stałe. Natomiast Dom Pomocy Społecznej w Kwidzynie będzie kontynuował proces dochodzenia do standardów.

Od 2004 roku uległy zmianie zasady przyjmowania nowych mieszkańców do domów pomocy społecznej. W kosztach ich utrzymania, obok odpłatności zainteresowanych i ich rodzin partycypuje gmina. Rozwiązanie to zmniejszyło zainteresowanie pomocą instytucjonalną. Na dzień 31.12.2006 roku na miejsce w DPS w Kwidzynie oczekiwało 5 osób, a w DPS w Ryjewie 12 osób. Do czasu umieszczenia w domu pomocy społecznej osoby oczekujące na miejsce mają zapewnione usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania bądź w zakładach opiekuńczo-leczniczych.

W ramach Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Prabutach funkcjonuje Zakład Opiekuńczo-Leczniczy. Jest to okresowa forma opieki i rehabilitacji nad osobami od 18 roku życia, które nie wymagają już hospitalizacji szpitalnej, a pobyt ma umożliwić określenie czy pacjent może wrócić do środowiska czy też powinien zostać umieszczony w domu pomocy społecznej.

Zgromadzenie Sióstr Elżbietanek w Kwidzynie prowadzi instytucjonalną formę opieki nad osobami starszymi dla 30 osób. Standard i funkcjonowanie zgromadzenia określa samodzielnie zakon.

Zorganizowaną pomoc środowiskową sprawują ośrodki pomocy społecznej jako zadania własne gmin. Z pomocy korzystają głównie osoby w wieku poprodukcyjnym, samotne, a także te, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić codziennych potrzeb

życiowych. Usługi opiekuńcze finansują gminy i częściowo ich klienci w zależności od dochodów.

Intensywnie, od wielu lat działają w Kwidzynie dwa Kluby Seniora skupiające ok. 200 osób. Kluby te samodzielnie organizują swoją działalność w różnych formach. Natomiast w Prabutach bardzo aktywnie działa tzw. Uniwersytet Trzeciego Wieku.

W środowisku jest brak wsparcia w postaci domów dziennego pobytu (głównie dla osób starszych i niepełnosprawnych), istnieje niewystarczająca oferta w postaci klubów seniora głównie na terenach wiejskich. Pozytywnym przykładem jest powstanie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Prabutach, który to ruch powinien być rozszerzony na pozostałe miejscowości, a przede wszystkim miasto Kwidzyn.

Podjęta zostanie próba powołania Powiatowej Rady Seniorów reprezentujących interesy osób starszych o charakterze opiniodawczym dla starosty.

Patologie społeczne

Wiedza o zjawiskach patologii społecznej (alkoholizm, przemoc, przestępczość, narkomania, itd.) wskazuje, że nie da się ich w pełni zlikwidować, ale można je ograniczyć, można im zapobiegać, znacznie łagodzić ich skutki, przez systematyczne diagnozowanie i skuteczność metod terapeutycznych.

Najczęstszym zjawiskiem patologicznym jest alkoholizm. Zjawisko to stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia. Jego rozmiar i niszczyielskie działanie daje się zaobserwować wśród klientów pomocy społecznej. Niepokojącym jest fakt wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholu i obniżanie wieku pierwszego z nim kontaktu.

W rodzinach, które objęte są pomocą socjalną pracownicy dość często obserwują stwarzanie sytuacji sprzyjających picie alkoholu. W wielu środowiskach daje się zauważyć zjawisko „dziedziczenia” alkoholizmu. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest bardzo skomplikowany, ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, ubóstwo, problemy wychowawcze i zdrowotne. Alkoholizm to częsta przyczyna interwencji sądu w sprawy opiekuńczo-wychowawcze. Praca z tą grupą osób jest bardzo trudna, długotrwała i często skazana na niepowodzenie. Z pomocą pracownikom socjalnym w pracy z osobami uzależnionymi przychodzi Przychodnia Leczenia Uzależnień, Komisje d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kluby Abstynenta.

Przychodnia Leczenia Uzależnień jest placówką zajmującą się leczeniem uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych i pomocą psychologiczną dla rodzin.

Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych prowadzą postępowanie w sprawach o zobowiązanie do leczenia odwykowego, kontrolują punkty sprzedające napoje alkoholowe, opiniują inicjatywy, programy profilaktyczne i zatwierdzają ich realizację.

Kluby abstynenckie prowadzą działalność na rzecz społeczności lokalnej zarówno dorosłych, jak i młodzieży w zakresie ochrony i promocji zdrowia, poprzez różne formy rozpowszechnienia i promowania trzeźwego stylu życia, zwiększania świadomości o skutkach nadużywania alkoholu, zażywania narkotyków i innych środków chemicznych. Udzielają pomocy, wsparcia i konsultacji specjalistycznej osobom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnień i współuzależnień.

W 2006 roku liczba rodzin objętych pomocą finansową z ośrodków pomocy społecznej z powodu alkoholizmu wynosiła 349.

Bezdomność

Bezdomność to jedno z najgroźniejszych zjawisk patologii społecznej. Jako cecha położenia społecznego konkretnych osób, zwłaszcza w swej skrajnej postaci, kumuluje się zazwyczaj z różnymi rodzajami patologii indywidualnej (alkoholizm, przestępczość, narkomania, prostytutka, rozpad więzi rodzinnych, włóczęgostwo, żebractwo). Bezdomność „dworcowa” i „uliczna” jest wstydliwą wizytówką miast i gmin. Pomoc państwa dla osób bezdomnych została określona ustawą o pomocy społecznej, w myśl której bezdomnemu należy zapewnić tymczasowe miejsce noclegowe, odzież i posiłek, a w niektórych przypadkach również zasiłek i inne formy pomocy.

Pracownicy socjalni realizują z osobami bezdomnymi programy wychodzenia z bezdomności. Schronienie dla osób bezdomnych z powiatu kwidzyńskiego zapewnia organizacja pozarządowa Stowarzyszenie na Rzecz Bezdomnych „Agape” w Borowym Młynie. Ilość osób bezdomnych objętych pomocą społeczną przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 11.

Bezdomni objęci pomocą społeczną na terenie powiatu kwidzyńskiego – 2006 r.

<i>Lp.</i>	<i>Gmina</i>	<i>Ilość bezdomnych</i>
1.	Miasto Kwidzyn	125
2.	Miasto i gmina Prabuty	-
3.	Gmina Gardeja	3
4.	Gmina Kwidzyn	16
5.	Gmina Ryjewo	6
6.	Gmina Sadlinki	4

Stowarzyszenie nie tylko udziela schronienia, ale efektywnie realizuje programy wyjścia z bezdomności służąc pomocą psychologiczną, terapeutyczną, prawną, socjalną. Natomiast część bezdomnych nie wyraża zgody, aby skorzystać z usług schroniska. Dla tej grupy osób (ok. 20-30) powinna zostać utworzona ogrzewalnia, która by stanowiła pierwszy element pomocy dla bezdomnych w okresie jesienno-zimowym.

Ponadto dla osób, które pozytywnie przeszły program wychodzenia z bezdomności brak jest lokali socjalnych lub mieszkań chronionych.

Instytucje pomocy społecznej w powiecie kwidzyńskim.

Tabela Nr 12.

Wykaz jednostek i placówek pomocy społecznej w powiecie.

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa instytucji</i>	<i>Adres</i>
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kwidzynie	ul. Grudziądzka 30, 82-500 Kwidzyn
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie	ul. Grudziądzka 6, 82-500 Kwidzyn
3.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prabutach	ul. Łąkowa 24, 82-550 Prabuty
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie	ul. Grudziądzka 30, 82-500 Kwidzyn

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa instytucji</i>	<i>Adres</i>
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadlinkach	
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryjewie	
7.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gardei	ul. Kwidzyńska 36, 82-520 Gardeja
8.	Dom Pomocy Społecznej w Kwidzynie	ul. Malborska 18, 82-500 Kwidzyn
9.	Dom Pomocy Społecznej „Słoneczne Wzgórze” w Ryjewie	ul. Donimirskich 6, 82-420 Ryjewo
10.	Dom Dziecka w Kwidzynie	ul. Braterstwa Narodów 58, 82-500 Kwidzyn
11.	Placówka Rodzinna w Sadlinkach	ul. Szkolna 14, 82-522 Sadlinki
12.	WTZ w Ryjewie	
13.	WTZ w Kwidzyn-Górki	
14.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Sadlinkach	ul. Kwidzyńska 9, 82-522 Sadlinki
15.	Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Kwidzynie	ul. Warszawska 14, 82-500 Kwidzyn
16.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Warszawska 14, 82-500 Kwidzyn

Tabela Nr 13.

Wykaz organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa instytucji</i>	<i>Adres</i>
1.	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Elbląskiej	ul. Warszawska 14, 82-500 Kwidzyn
2.	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Promyk”	ul. Calineczki 16, 82-500 Kwidzyn
3.	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Wspólna Sprawa”	ul. Braterstwa Narodów 58, 82-500 Kwidzyn
4.	Stowarzyszenie na Rzecz Bezdomnych Dom Modlitewny „Agape”	Borowy Młyn 22, 82-420 Ryjewo

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa instytucji</i>	<i>Adres</i>
5.	Stowarzyszenie Pomocy Społecznej „Słoneczne Wzgórze”	ul. Donimirskich 6, 82-420 Ryjewo
6.	Lokalna Fundacja Filantropijna „Projekt”	ul. Warszawska 14, 82-500 Kwidzyn
7.	Stowarzyszenie Rehabilitacyjne Centrum Rozwoju Porozumienia w Kwidzynie	ul. Kołłątaja 4, 82-500 Kwidzyn
8.	Pomorskie Towarzystwo Przyjaciół Dzieciom Koło Aktywnej Rehabilitacji „HIPOTERAPIA” w Kwidzynie	ul. Kamienna 17/21, 82-500 Kwidzyn
9.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „CHWYTAJ DZIEŃ” w Kwidzynie	ul. Odrowskiego 10, 82-500 Kwidzyn
10.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym w Kwidzynie	ul. Kasprowicza 20A, 82-500 Kwidzyn
11.	Klub Młodzieży Niepełnosprawnej „Tacy Sami” w Kwidzynie	ul. Malborska 18, 82-500 Kwidzyn
12.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, Przewlekłe Chorych i z Zaburzeniami Psychicznymi „FENIKS” w Prabutach	ul. Kuracyjna 30/5-20, 82-550 Prabuty
13.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Kwidzynie	Górki 4, 82-500 Kwidzyn
14.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Dzieci Chorych na Epilepsję i z Różnymi Uszkodzeniami Neurologicznymi w Kwidzynie	ul. Wybickiego 1/3/1b, 82-500 Kwidzyn
15.	Stowarzyszenie Olimpiady Specjalne Polska – Koło przy Domu Pomocy Społecznej w Kwidzynie	ul. Malborska 18, 82-500 Kwidzyn
16.	Stowarzyszenie Olimpiady Specjalne Polska – Koło przy Domu Pomocy Społecznej w Ryjewie	ul. Donimirskich 6, 82-420 Ryjewo
17.	Fundacja Opiekuńcza International Paper Kwidzyn S.A.	ul. Lotnicza 1, 82-500 Kwidzyn

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa instytucji</i>	<i>Adres</i>
18.	Fundacja Pomocy Społecznej „Misericordia” w Kwidzynie	ul. Malborska 18, 82-500 Kwidzyn
19.	Stowarzyszenie na Rzecz Terapii i Edukacji Dzieci z Autyzmem w Kwidzynie	ul. Kopernika 19/5, 82-500 Kwidzyn
20.	Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego Koło w Kwidzynie	ul. Grudziądzka 6, 82-500 Kwidzyn
21.	Koło Społecznego Stowarzyszenia Inwalidów Słuchu i ich Przyjaciół	ul. Odrowskiego 10, 82-500 Kwidzyn
22.	Regionalna Sekcja Pomorska Polskiego Związku Żeglarzy Niepełnosprawnych	ul. Hallera 27A/11, 82-500 Kwidzyn

III. Partnerzy lokalni Programu

Realizacja niniejszego programu przewiduje ścisłą współpracę i integrację następujących podmiotów:

1. PCPR w Kwidzynie;
2. Ośrodki pomocy społecznej;
3. Władze powiatowe;
4. Władze gmin;
5. Miasto Kwidzyn;
6. Sąd Rejonowy w Kwidzynie;
7. Kuratorzy sądowi i społeczni;
8. KOAO w Kwidzynie;
9. Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze;
10. Pełnomocnicy ds. uzależnień w gminach;
11. Szkoły;
12. PPP w Kwidzynie i Prabutach;
13. PUP w Kwidzynie;
14. Policja i Straż Miejska;
15. Świetlice środowiskowe;
16. Organizacje pozarządowe;
17. Kościół;
18. Szpital – Oddział Noworodków;
19. Media;
20. Wolontariusze.

Lista partnerów współpracujących, określonych jako partnerzy lokalni programu nie jest zamknięta.

IV. Cele programu i ich zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Kwidzyńskiego

Celem Programu jest zapewnienie sprawnego i racjonalnego organizowania działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w powiecie poprzez jasne określenie najważniejszych celów w obszarze polityki społecznej w oparciu o diagnozę sytuacji, a następnie wskazanie konkretnych zadań służących realizacji tych celów na lata 2007-2010.

„Program Ograniczenia Wykluczenia Społecznego i Pomocy Dzieciom oraz Rodzinie 2007-2010 ” zakłada trzy główne cele strategiczne:

Cel I – Aktywizacja mieszkańców powiatu podlegających lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel powyższy jest zgodny z celem strategicznym, określonym w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Kwidzyńskiego

Cel strategiczny 4.5

Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego

Cel strategiczny 4.6

Zorganizowanie systemu działań wspierających rozwiązywanie bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Cel II – Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym i społecznym

Cel powyższy jest zgodny z celem strategicznym, określonym w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Kwidzyńskiego

Cel strategiczny 4.5

Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego

Cel III – Stworzenie skutecznego systemu udzielenia pomocy dzieciom, młodzieży i rodzinie w sytuacjach trudnych

Cel powyższy jest zgodny z celem strategicznym, określonym w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Kwidzyńskiego

Cel strategiczny 4.6

Zorganizowanie systemu działań wspierających rozwiązywanie bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Zadania służące realizacji powyższych celów ukierunkowane są przede wszystkim na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami (głównie gminami) i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną na terenie powiatu kwidzyńskiego oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej takimi jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo.

V. Program Pomocy Dzieciom oraz Rodzinie – istota.

Pomoc dzieciom i rodzinie jest kluczowym komponentem „Programu Ograniczenia Wykluczenia Społecznego i Pomocy Dzieciom oraz Rodzinie 2007-2010”. Tego komponentu dotyczy Cel III Programu: **Stworzenie skutecznego systemu udzielania pomocy dzieciom, młodzieży i rodzinie w sytuacjach trudnych**

W ramach celu III Program zakłada realizację następujących celów szczegółowych oraz zadania:

III.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców

Zadania:

1. Stałe pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych i adopcyjnych;
2. Prowadzenie wszechstronnej akcji informacyjno-szkoleniowej w celu promocji rodzinnych form opieki zastępczej;
3. Organizowanie rodzinnych form opieki zastępczej (rodziny adopcyjne, rodziny zastępcze, w tym: pogotowia rodzinne, rodziny zawodowe wielodzietne i specjalistyczne oraz placówki rodzinne);
4. Wspieranie systemu szkoleń rodzin i kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych;
5. Podejmowanie działań na rzecz dzieci pozbawionych opieki i wychowania, mających na celu zwiększenie szansy powrotu do domu rodzinnego;
6. Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez poradnictwo specjalistyczne;
7. Wspieranie rodzin zastępczych w pełnieniu funkcji wychowawczej i opiekuńczej oraz rozwiązywaniu problemów pedagogicznych z dziećmi;
8. Wyrównywanie szans wchodzenia w dorosłe życie usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i zakładów poprawczych.

III.2. Stworzenie systemu poradnictwa specjalistycznego w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego, służącego profesjonalnym wsparciem w rozwiązywaniu problemów rodzinnych

Zadania:

1. Prowadzenie poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej;

2. Udzielanie pomocy rodzicom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych poprzez prowadzenie działalności profilaktycznej i doradczej;
3. Udzielanie pomocy rodzinom dysfunkcyjnym poprzez wprowadzanie środowiskowego pedagoga rodzinnego;
4. Zapewnienie świadczenia usług placówek specjalistycznych, takich jak:
 - Ośrodka Interwencji Kryzysowej
 - Poradni Rodzinnej
 - Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego;
5. Stworzenie bazy danych instytucji udzielających profesjonalnej pomocy osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej;
6. Rozpowszechnianie informacji o możliwości korzystania z wszechstronnego poradnictwa wśród mieszkańców powiatu;
7. Przeszkolenie kadry pomocy społecznej w zakresie prowadzenia poradnictwa i udzielania informacji o prawach i uprawnieniach;
8. Rozszerzenie oferty pomocy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej:
 - utworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - utworzenie grup wsparcia dla sprawców przemocy w rodzinie,
 - utworzenie grup wsparcia dla rodziców z problemami wychowawczymi.

III.3. Osiągnięcie docelowego powiatowego modelu instytucjonalnych form pomocy społecznej realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny.

Zadania:

1. Kontynuowanie zadań Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w zakresie organizowania zastępczych form opieki i wychowania poprzez zlecenie zadania;
2. Kontynuowanie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej poprzez zlecenie zadania;
3. Odchodzenie od tradycyjnej formy placówek opiekuńczo-wychowawczych na rzecz samodzielnych mieszkań dla dzieci i młodzieży;

4. Utworzenie i prowadzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków placówek i rodzin zastępczych pozbawionych możliwości powrotu do miejsca zamieszkania przed umieszczeniem;
5. Tworzenie kolejnych Placówek Rodzinnych;
6. Rozwój placówek wsparcia dziennego -świetlic, klubów i innych- w szczególności na terenie gmin wiejskich;
7. Tworzenie i wdrażanie programów dla młodzieży z tzw. grup zwiększonego ryzyka;
8. Zwiększenie udziału jednostek niepublicznych w realizacji zadań powiatu z zakresu opieki nad rodziną i dzieckiem poprzez zlecanie zadań;
9. Rozpowszechnianie wolontariatu na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży;
10. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej w zakresie pomocy rodzinie oraz doradztwo metodyczne dla kierowników jednostek pomocy społecznej.

III.4. Stworzenie systemu współpracy osób i instytucji zajmujących się pomocą rodzinie w powiecie kwidzińskim

Zadania:

1. Określenie instytucji i organizacji działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie mających do czynienia ze zjawiskiem przemocy domowej, zaniedbywaniem dzieci, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz przestępczością nieletnich;
2. Organizowanie cyklicznych spotkań przedstawicieli wszystkich instytucji zajmujących się szeroko pojętą pomocą rodzinie;
3. Wspieranie organizacji pozarządowych w organizowaniu przedsięwzięć adresowanych do dzieci i młodzieży.

VI. Pozostałe zadania niezbędne do realizacji celów Programu

W zakresie Celu I: Aktywizacja mieszkańców powiatu podlegających lub zagrożonych wykluczeniem społecznym Program zakłada realizację następujących zadań:

1. Ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia i jego przyczyn poprzez wsparcie osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych w zakresie reintegracji zawodowej,
2. Przygotowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym oraz osób niepełnosprawnych do wejścia na rynek pracy między innymi poprzez uczestnictwo w Centrach Integracji Społecznej, Klubach Integracji Społecznej lub Spółdzielniach Socjalnych,
3. Pomoc w usamodzielnieniu wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny zastępcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i zakłady poprawcze,
4. Podnoszenie poziomu świadczonych usług w istniejących placówkach pomocy społecznej i tworzenie sieci nowych placówek pomocy społecznej,
5. Doskonalenie i tworzenie warunków organizacyjnych do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej,
6. Wspieranie organizacji pozarządowych w organizowaniu różnych przedsięwzięć adresowanych do osób wykluczonych społecznie.

W zakresie Celu II: Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym i społecznym Program zakłada realizację następujących zadań:

1. zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych (w tym osób z zaburzeniami psychicznymi),
2. zapewnienie równych szans osobom niepełnosprawnym w zakresie dostępu do edukacji, kultury, sportu i turystyki,
3. zorganizowanie systemu informacji o możliwościach pracy, edukacji, leczenia, rehabilitacji, transportu, turystyki i wypoczynku oraz ulg i uprawnień,
4. systematyczna likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,

5. tworzenie warunków pełnego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, rehabilitacji i pomocy terapeutycznej dla osób niepełnosprawnych.

W zakresie Celu III zadania wymieniono w punkcie V powyżej w ramach poszczególnych celów szczegółowych III.1, III.2, III 3, III 4.

VII. Źródła finansowania Programu oraz wykaz głównych projektów planowanych do realizacji w latach 2007-2010 z udziałem finansowym środków unijnych

Źródłem finansowania „Programu Ograniczenia Wykluczenia Społecznego i Pomocy Dzieciom oraz Rodzinie” będą :

- środki budżetu powiatu,
- środki budżetu gminy,
- środki budżetu państwa,
- sponsorzy,
- środki pozyskane z innych źródeł (w tym Europejski Fundusz Społeczny),
- dotacje i granty.

VIII. Podział zadań i odpowiedzialności w ramach Programu

Lp.	Treść zadania	Odpowiedzialni za wykonanie zadania	Nadzór nad realizacją zadania w ramach programu
I. Aktywizacja mieszkańców powiatu podlegających lub zagrożonych wykluczeniem społecznym			
1.	Ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia i jego przyczyn poprzez wsparcie osób bezrobotnych i długotrwanie bezrobotnych w zakresie reintegracji zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> • PCPR w Kwidzynie • PUP • samorządy gminne i OPS • pracodawcy 	Wydział Rozwoju Powiatu i Polityki Społecznej
2.	Przygotowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym oraz osób niepełnosprawnych do wejścia na rynek pracy, między innymi poprzez uczestnictwo w CIS, KIS lub Spółdzielniach Socjalnych	<ul style="list-style-type: none"> • PCPR w Kwidzynie • PUP • samorządy gminne i OPS • PFRON • Pracodawcy 	
3.	Pomoc w usamodzielnieniu wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i zakłady poprawcze	<ul style="list-style-type: none"> • PCPR w Kwidzynie • samorządy gminne i OPS 	
4.	Podnoszenie poziomu świadczonych usług w istniejących placówkach pomocy społecznej i tworzenie sieci nowych placówek pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Wojewódzki i Marszałkowski • samorząd powiatowy • PCPR w Kwidzynie • DPS-y • Dom Dziecka • samorządy gminne i OPS • organizacje pozarządowe 	
5.	Doskonalenie i tworzenie warunków organizacyjnych do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • samorząd powiatowy • PCPR w Kwidzynie • samorządy gminne i OPS • organizacje pozarządowe 	
6.	Wspieranie organizacji pozarządowych w organizowaniu różnych przedsięwzięć adresowanych do osób wykluczonych społecznie	<ul style="list-style-type: none"> • samorząd powiatowy • PCPR w Kwidzynie • samorządy gminne i OPS • organizacje pozarządowe 	
II. Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym i społecznym			
1.	Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych (w tym osób z zaburzeniami psychicznymi)	<ul style="list-style-type: none"> • PCPR w Kwidzynie • PUP • PFRON • Pracodawcy 	

<i>Lp.</i>	<i>Treść zadania</i>	<i>Odpowiedzialni za wykonanie zadania</i>	<i>Nadzór nad realizacją zadania w ramach programu</i>
2.	Zapewnienie równych szans osobom niepełnosprawnym w zakresie dostępu do edukacji, kultury, sportu i turystyki	<ul style="list-style-type: none"> • samorząd powiatowy • PCPR w Kwidzynie • PFRON • szkoły • samorządy gminne • organizacje pozarządowe 	Wydział Rozwoju Powiatu i Polityki Społecznej
3.	Zorganizowanie systemu informacji o możliwościach pracy, edukacji, leczenia, rehabilitacji, transportu, turystyki i wypoczynku oraz ulg i uprawnień	<ul style="list-style-type: none"> • PCPR w Kwidzynie • organizacje pozarządowe 	
4.	Systematyczna likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	<ul style="list-style-type: none"> • PCPR w Kwidzynie • samorządy gminne i OPS 	
5.	Tworzenie warunków pełnego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, rehabilitacji i pomocy terapeutycznej dla osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> • samorząd powiatowy • PCPR w Kwidzynie • PFRON • samorządy gminne i OPS • organizacje pozarządowe 	
III. Stworzenie skutecznego systemu udzielania pomocy dzieciom, młodzieży i rodzinie w sytuacjach trudnych			
III.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców			

<i>Lp.</i>	<i>Treść zadania</i>	<i>Odpowiedzialni za wykonanie zadania</i>	<i>Nadzór nad realizacją zadania w ramach programu</i>
1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stałe pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych i adopcyjnych; 2. Prowadzenie wszechstronnej akcji informacyjno-szkoleniowej w celu promocji rodzinnych form opieki zastępczej; 3. Organizowanie rodzinnych form opieki zastępczej (rodziny adopcyjne, rodziny zastępcze, w tym: pogotowia rodzinne, rodziny zawodowe wielodzietne i specjalistyczne oraz placówki rodzinne); 4. Wspieranie systemu szkoleń rodzin i kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych; 5. Podejmowanie działań na rzecz dzieci pozbawionych opieki i wychowania, mających na celu zwiększenie szansy powrotu do domu rodzinnego; 6. Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez poradnictwo specjalistyczne; 7. Wspieranie rodzin zastępczych w pełnieniu funkcji wychowawczej i opiekuńczej oraz rozwiązywaniu problemów pedagogicznych z dziećmi; 8. Wyrównywanie szans wchodzenia w dorosłe życie usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i zakładów poprawczych 	<ul style="list-style-type: none"> • PCPR w Kwidzynie • Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy • Dom Dziecka • OPS • Sąd Rodzinny • Kuratorzy 	<p>Wydział Rozwoju Powiatu i Polityki Społecznej</p>
<p>III.2. Stworzenie systemu poradnictwa specjalistycznego w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego, służącego profesjonalnym wsparciem w rozwiązywaniu problemów rodziny</p>			

<i>Lp.</i>	<i>Treść zadania</i>	<i>Odpowiedzialni za wykonanie zadania</i>	<i>Nadzór nad realizacją zadania w ramach programu</i>
2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej; 2. Udzielanie pomocy rodzicom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych poprzez prowadzenie działalności profilaktycznej i doradczej; 3. Udzielanie pomocy rodzinom dysfunkcyjnym poprzez wprowadzanie środowiskowego pedagoga rodzinnego; 4. Zapewnienie świadczenia usług placówek specjalistycznych, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ośrodka Interwencji Kryzysowej ▪ Poradni Rodzinnej ▪ Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego; 5. Stworzenie bazy danych instytucji udzielających profesjonalnej pomocy osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej; 6. Rozpowszechnianie informacji o możliwości korzystania z wszechstronnego poradnictwa wśród mieszkańców powiatu; 7. Przeszkolenie kadry pomocy społecznej w zakresie prowadzenia poradnictwa i udzielania informacji o prawach i uprawnieniach; 8. Rozszerzenie oferty pomocy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej: <ul style="list-style-type: none"> ▪ utworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, ▪ utworzenie grup wsparcia dla sprawców przemocy w rodzinie, ▪ utworzenie grup wsparcia dla rodziców z problemami wychowawczymi 	<ul style="list-style-type: none"> • PCPR w Kwidzynie • Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy • Ośrodek Interwencji Kryzysowej • Poradnia Rodzinna • Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna • OPS • Dom Dziecka • szkoły • Policja • organizacje pozarządowe 	
<p>III.3. Osiągnięcie docelowego powiatowego modelu instytucjonalnych form pomocy społecznej realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny</p>			

<i>Lp.</i>	<i>Treść zadania</i>	<i>Odpowiedzialni za wykonanie zadania</i>	<i>Nadzór nad realizacją zadania w ramach programu</i>
3.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie zadań Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w zakresie organizowania zastępczych form opieki i wychowania poprzez zlecenie zadania; 2. Kontynuowanie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej poprzez zlecenie zadania; 3. Odchodzenie od tradycyjnej formy placówek opiekuńczo-wychowawczych na rzecz samodzielnych mieszkań dla dzieci i młodzieży; 4. Utworzenie i prowadzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków placówek i rodzin zastępczych pozbawionych możliwości powrotu do miejsca zamieszkania przed umieszczeniem; 5. Tworzenie kolejnych Placówek Rodzinnych; 6. Rozwój placówek wsparcia dziennego -świetlic, klubów i innych- w szczególności na terenie gmin wiejskich; 7. Tworzenie i wdrażanie programów dla młodzieży z tzw. grup zwiększonego ryzyka; 8. Zwiększenie udziału jednostek niepublicznych w realizacji zadań powiatu z zakresu opieki nad rodziną i dzieckiem poprzez zlecenie zadań; 9. Rozpowszechnianie wolontariatu na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży; 10. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej w zakresie pomocy rodzinie oraz doradztwo metodyczne dla kierowników jednostek pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • PCPR w Kwidzynie • Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy • Ośrodek Interwencji Kryzysowej • Dom Dziecka • OPS • świetlice środowiskowe • jednostki samorządowe 	
<p>III.4. Stworzenie systemu współpracy osób i instytucji zajmujących się pomocą rodzinie w powiecie kwidzyńskim</p>			

<i>Lp.</i>	<i>Treść zadania</i>	<i>Odpowiedzialni za wykonanie zadania</i>	<i>Nadzór nad realizacją zadania w ramach programu</i>
4.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Określenie instytucji i organizacji działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie mających do czynienia ze zjawiskiem przemocy domowej, zaniechaniami dzieci, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz przestępczością nieletnich; 2. Organizowanie cyklicznych spotkań przedstawicieli wszystkich instytucji zajmujących się szeroko pojętą pomocą rodzinie; 3. Wspieranie organizacji pozarządowych w organizowaniu przedsięwzięć adresowanych do dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> • PCPR w Kwidzynie • OPS • jednostki samorządowe • organizacje pozarządowe • szkoły • świetlice środowiskowe • Sąd • Policja • Straż Miejska • Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna • Dom Dziecka • służba zdrowia • Kościół 	

IX. Monitorowanie Programu

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Kwidzyńskiego, w części dotyczącej monitorowania, odpowiedzialnymi za przedkładanie raportów z przebiegu realizacji projektu i zadań zamieszczonych w programach operacyjnych są Dyrektorzy Wydziałów Starostwa /samodzielne stanowiska Starostwa/ Dyrektorzy, Kierownicy jednostek organizacyjnych wg kompetencji. Termin realizacji określono następująco – co 6 miesięcy począwszy od m-ca lipca 2002 r. poprzez Zarząd Powiatu na ręce Przewodniczącego Rady Powiatu.